

**BOSHLANG'ICH TA'LIMDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK
TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH SAMARADORLIGI**

Qo'qon universiteti Andijon filiali

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Abdusattorova Gulbahorxon Qudratillo qizi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada boshlang'ich ta'limda o'quvchilarda mustaqil fikrlash va ijodiy faollikni rivojlantirish masalalari tahlil qilinadi. Tadqiqotda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar va axborot-kommunikatsiya vositalarining dars samaradorligini oshirishdagi roli yoritilgan. Maqolada o'quvchilarda tafakkur, tahliliy va ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish usullari, shuningdek, o'qituvchining yo'naltiruvchi roli va tavsiyalar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *boshlang'ich ta'lim, mustaqil fikrlash, ijodiy faollik, pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, o'quv motivatsiyasi*

Аннотация: *В статье рассматриваются вопросы развития самостоятельного мышления и творческой активности учащихся начальной школы. Исследуются роль современных педагогических технологий, интерактивных методов и информационно-коммуникационных средств в повышении эффективности урока. Приводятся методы формирования аналитических и творческих способностей учащихся, а также рекомендации для учителя.*

Ключевые слова: *начальное образование, самостоятельное мышление, творческая активность, педагогические технологии, интерактивные методы, информационно-коммуникационные технологии, мотивация учащихся*

Abstract: *This article analyzes the development of independent thinking and creative activity in primary school students. It examines the role of modern pedagogical technologies, interactive methods, and information and communication tools in enhancing lesson effectiveness. The study presents methods for developing students' analytical and creative abilities, as well as recommendations for teachers.*

Keywords: *primary education, independent thinking, creative activity, pedagogical technologies, interactive methods, information and communication technologies, student motivation*

KIRISH

Hozirgi globallashuv va axborot texnologiyalari asrida ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri o'quvchilarda mustaqil fikrlash, tahlil qilish, ijodiy yondashish va hayotiy muammolarga mustaqil yechim topish ko'nikmalarini shakllantirishdan

iboratdir. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichi shaxsning tafakkur asoslari, bilim olishga bo'lgan qiziqishlari, intellektual salohiyati shakllanadigan poydevor bosqichi sifatida alohida o'rin tutadi. Shu bois bu davrda o'quvchilarda mustaqil fikrlashni shakllantirish o'qituvchi faoliyatining eng muhim pedagogik vazifalaridan biri sanaladi. Mustaqil fikrlash bu o'quvchining mavjud bilimlar asosida yangi g'oyalar yaratish, fikr yuritish, muammoni mustaqil tahlil etish va to'g'ri xulosa chiqarish qobiliyatidir. U shunchaki o'rganilgan axborotni yod olish emas, balki uni amaliyotda qo'llash, tahlil qilish, baholash va yangi bilimlar yaratish jarayonidir. Bugungi kunda ta'lim tizimi o'quvchining tayyor ma'lumotni eslab qolishiga emas, balki bilimni mustaqil o'zlashtirish va uni yangicha talqin qilishga yo'naltirilmoqda. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida bu ko'nikmani shakllantirish, avvalo, ularning yosh xususiyatlari, psixologik tayyorgarligi va qiziqishlarini inobatga olgan holda tashkil etilishi lozim. Chunki bu yoshdagi bolalar fikrlash jarayonida ko'proq obrazli, his-tuyg'uga asoslangan tahlil yuritadilar. Ular uchun har bir o'quv jarayoni o'yin, tajriba yoki kashfiyot shaklida bo'lishi juda muhimdir. O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar, xususan, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun, "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi", "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi"da ham o'quvchilarning mustaqil fikrlash salohiyatini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilgan. Bu hujjatlar ta'limda shaxsga yo'naltirilgan, ijodkorlik va tanqidiy tafakkurga asoslangan yondashuvni joriy etishni ko'zda tutadi. Zamonaviy pedagogik nazariyalar (J.Dyuining "Tajriba asosida o'qitish" g'oyasi, L.Vigotskiyning "Yaqin rivojlanish zonasi" konsepsiyasi, J.Piajening kognitiv rivojlanish nazariyasi) ham o'quvchilarning mustaqil fikrlash ko'nikmasi faqat faol ishtirok, muammoli vaziyatlarni hal etish, savol berish va izlanish jarayonida rivojlanishini ta'kidlaydi. Boshlang'ich sinf o'quvchisining fikrlash faoliyati o'qituvchining to'g'ri tanlangan metodikasi, o'quv muhiti, dars jarayonidagi interfaol yondashuvlar bilan chambarchas bog'liqdir. Shu sababli, o'qituvchi dars jarayonida o'quvchini tayyor bilim bilan cheklab qo'ymasligi, balki uni fikrlashga undovchi, muammoni o'zi hal qiladigan, savol beradigan faol shaxs sifatida shakllantirishi lozim. Shu nuqtai nazardan, ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlashni shakllantirishning nazariy asoslari, psixologik jihatlari hamda amaliy metod va yondashuvlar tahlil qilinadi. Maqolaning asosiy maqsadi – boshlang'ich ta'lim tizimida o'quvchilarda mustaqil tafakkurni rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali metodlarni aniqlash va ularni amaliyotga tatbiq etish yo'llarini ko'rsatishdan iboratdir.

Mustaqil fikrlash tushunchasi va uning shakllanish bosqichlari. Mustaqil fikrlash inson tafakkurining eng yuqori bosqichlaridan biri bo'lib, u shaxsning o'z bilimlari, tajribasi va kuzatuvlariga tayangan holda muayyan muammolarni

mustaqil tahlil qilish, xulosa chiqarish va ijodiy yechim topish qobiliyatini bildiradi. Boshlang'ich ta'limda bu jarayon o'quvchining aqliy rivojlanishida poydevor rolini o'ynaydi. Chunki aynan shu bosqichda bola fikrlashning elementar shakllaridan mantiqiy, izchil va tahliliy fikrlash darajasiga o'tadi. Mustaqil fikrlash o'quvchining faqat bilimni o'zlashtirish qobiliyatini emas, balki uni tahlil qilish, solishtirish, umumlashtirish, dalillash, baholash va yangicha natijaga erishish imkonini beradi. Shu bois bu jarayonni shakllantirish faqat nazariy bilim berish bilan emas, balki amaliy faoliyat, kuzatish, muammoli vaziyatlarni yechish, o'yin va ijodiy topshiriqlar orqali amalga oshiriladi. Psixologik nuqtai nazardan, mustaqil fikrlash bu shaxsning kognitiv faoliyati bo'lib, u o'zining avvalgi tajribasi, idroki, tahlili va baholashiga tayangan holda yangicha qarash hosil qilishi bilan tavsiflanadi. L.S. Vigotskiy fikricha, fikrlashning mustaqilligi bolaning ijtimoiy muhit bilan faol muloqoti jarayonida shakllanadi. Bunda o'qituvchi bolaning "yaqin rivojlanish zonasi"da yo'l boshchi sifatida ishtirok etadi, ya'ni u o'quvchini javobni tayyor aytishga emas, o'ylashga, izlanishga undaydi. J. Piage esa fikrlashni bola rivojlanishining muhim kognitiv bosqichi deb hisoblaydi. Unga ko'ra, bola muammoli vaziyatlarda o'z harakatlarini tahlil qilib, sabab-oqibat aloqalarini aniqlay olgandagina tafakkur mustaqilligiga erishadi. Bu esa ta'lim jarayonida bolaga erkinlik, tajriba qilish, xato qilish va o'z xatosidan to'g'ri xulosa chiqarish imkonini berishni talab qiladi. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlash bir zumda shakllanmaydi. U bosqichma-bosqich rivojlanadi va har bir bosqichda o'quvchining aqliy faoliyatini faollashtiruvchi shart-sharoitlar muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqotchilar bu jarayonni odatda quyidagi uch bosqich asosida izohlaydilar:

1. Tayyorlov (qabul qilish) bosqichi. Bu bosqichda o'quvchi o'qituvchi tomonidan berilgan ma'lumotlarni tinglaydi, kuzatadi, idrok etadi va eslab qoladi. U hali mustaqil xulosa chiqarmaydi, ammo bilimlarni tahlil qilish uchun zamin yaratadi. Bu davrda o'qituvchi o'quvchining e'tiborini muhim jihatlarga qaratib, uni savol berishga, fikrlash jarayoniga jalb etishga harakat qilishi lozim.

2. Faol fikrlash (tahliliy) bosqichi. O'quvchi endi bilimlarni faqat qabul qilmay, balki tahlil qiladi, savollar beradi, sabab-oqibat aloqalarini izlaydi. Bu bosqichda o'quvchi o'z fikrini bildirishga, o'qituvchi va sinfdoshlari bilan bahs qilishga intiladi. "Nima uchun?", "Qanday?", "Agar shunday bo'lmasa-chi?" kabi savollarni bera boshlaydi. Aynan shu bosqichda o'quvchining tanqidiy tafakkuri faollashadi.

3. Ijodiy (tadqiqiy) bosqich. O'quvchi muammolarni o'zi hal qilishga harakat qiladi, yangi g'oyalar yaratadi, turli yechimlarni taqqoslaydi, xulosalar chiqaradi. Bu bosqichda o'qituvchi o'quvchini erkin ijod qilishga rag'batlantiradi, mustaqil qaror qabul qilish imkonini beradi. Bolaning "Men o'zim bilaman", "Men shunday

o'ylayman" degan fikrni ishonch bilan ayta olish darajasi – uning tafakkur mustaqilligining belgisi hisoblanadi. Bu bosqichlarning har biri o'quvchining intellektual, emotsional va ijtimoiy rivojlanishi bilan chambarchas bog'liqdir. Shu sababli o'qituvchi o'quvchining yosh xususiyatlari, qiziqishlari va o'quv motivlarini hisobga olgan holda ta'limni tashkil etishi lozim. Mustaqil fikrlashni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar. O'quvchining mustaqil fikrlashini shakllantirishga ta'sir etuvchi omillarni uch asosiy guruhga bo'lish mumkin:

1. Pedagogik omillar: ta'lim metodlari, darsdagi interfaol yondashuvlar, o'qituvchining savol berish texnikasi, baholash tizimi.

2. Psixologik omillar: o'quvchining o'ziga ishonchi, motivatsiyasi, qiziqishlari, ijodiy fikrlash qobiliyati.

3. Ijtimoiy omillar: o'quv muhitidagi erkinlik darajasi, sinfdagi munosabatlar, ota-ona va o'qituvchi qo'llab-quvvatlovi. Shu omillar uyg'unlashgandagina o'quvchi mustaqil, tanqidiy va ijodiy fikrlashni o'zlashtiradi. O'qituvchining roli bu jarayonda "bilim beruvchi" emas, balki "yo'naltiruvchi va rag'batlantiruvchi" bo'lishi zarur.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlashni rivojlantiruvchi ta'lim metodlari. Boshlang'ich ta'lim bosqichi o'quvchining shaxs sifatida shakllanishida hal qiluvchi davrdir. Shu sababli bu bosqichda o'quvchilarda mustaqil fikrlashni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratish lozim. Mustaqil fikrlovchi bola o'z fikrini erkin bayon etadi, vaziyatlarni tahlil qila oladi, muammolarga noodatiy yondashadi va o'qishga ichki motivatsiya bilan yondashadi. O'quvchilarda mustaqil fikrlashni shakllantirish uchun o'qituvchi dars jarayonida interfaol metodlar, muammoli ta'lim, ijodiy topshiriqlar va o'yin texnologiyalaridan samarali foydalanishi kerak. Quyida bu metodlarning eng samaralilari yoritiladi:

1. "Aqliy hujum" (Brainstorming) – bu metod o'quvchilarda tezkor fikrlashni, turli g'oyalarni erkin bildirishni o'rgatadi. Masalan, o'qituvchi savol beradi: "Agar suv bo'lmasa, hayot qanday bo'lardi?" O'quvchilar turli javoblar orqali ijodiy fikrlashni mashq qiladilar.

2. "Muammoli vaziyat" metodi – o'quvchiga yechimi noma'lum bo'lgan savol yoki vaziyat taklif etiladi. U fikrlab, mustaqil xulosa chiqaradi. Bu metod tafakkurni faollashtiradi, tahliliy fikrlashni o'rgatadi. Masalan, matematika darsida topshiriqni bir necha usulda yechish talab qilinadi.

3. "Klaster" metodi – o'quvchilar bir mavzuni markazga yozib, unga bog'liq tushunchalarni tarmoqlantirib yozadilar. Bu usul fikrni tizimlashtirish, sabab-oqibat munosabatlarini tushunish ko'nikmasini shakllantiradi.

4. "Debat" (Munozara) metodi – o'quvchilar biror masala bo'yicha fikr bildiradilar, o'z nuqtai nazarini himoya qiladilar. Bu jarayon nutq madaniyatini, mantiqiy fikrlashni, dalillashni o'rgatadi.

5. “Rolli o’yinlar” – o’quvchilar turli rollarni ijro etish orqali hayotiy vaziyatlarni tahlil qiladilar. Bu usul bolalarda empatiya, ijodkorlik, tahliliy va mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini kuchaytiradi.

6. “Sinkveyn” texnikasi – o’quvchi besh satrdan iborat she’r orqali bir tushuncha yoki mavzuni ifodalaydi. Bu metod tafakkurni erkinlashtiradi, obrazli fikrlashni rivojlantiradi. Bundan tashqari, axborot texnologiyalariga asoslangan metodlar ham mustaqil fikrlashni shakllantirishda katta rol o’ynaydi. Masalan, “Kahoot”, “Wordwall”, “Quizizz” kabi interfaol platformalarda topshiriqlarni mustaqil bajarish orqali o’quvchi o’z bilimni tahlil qiladi, xatolar ustida ishlaydi, xulosaga keladi. Shu tariqa, boshlang’ich sinf o’quvchisining fikrlash jarayoni darsda faqat tayyor bilimni eslab qolish bilan emas, balki bilimni o’zlashtirish, tahlil qilish, baholash va yangilik yaratish darajalarida kechadi. O’qituvchi bu jarayonda yo’l-yo’riq beruvchi, yo’naltiruvchi va ilhomlantiruvchi rolni bajaradi.

Boshlang’ich sinf o’quvchilarida ijodiy faollikni oshirish usullari. Boshlang’ich sinf o’quvchilarida ijodiy faollikni rivojlantirish ta’limning eng muhim maqsadlaridan biridir. Chunki ijodkorlik bu nafaqat yangi g’oyalarni o’ylab topish, balki mavjud bilimlardan yangicha foydalanish, muammolarga noodatiy yechim topish qobiliyatidir. Bola ijodkor bo’lishi uchun unga erkin fikrlash, o’z fikrini bildirish, tanqidiy qarash va o’z-o’zini baholash imkoniyati berilishi zarur. Ijodiy faollikni oshirish uchun o’qituvchi quyidagi metod va texnologiyalarni dars jarayoniga joriy etishi lozim:

1. Ijodiy topshiriqlar va loyihaviy ishlar – o’quvchilarga mavzuga oid kichik ijodiy vazifalar beriladi. Masalan, “Tabiatni asrash uchun men nima qila olaman?” mavzusida insho yozish yoki rasm chizish topshirig’i o’quvchini o’z fikrini ifodalashga o’rgatadi. Shuningdek, “O’zim yaratgan ertak” yoki “Mening orzu maktabim” kabi loyihalar ijodiy tafakkurni rivojlantiradi.

2. O’yin texnologiyalari – boshlang’ich sinfda o’yin orqali o’rganish eng tabiiy jarayondir. Didaktik o’yinlar, interfaol o’yinlar va raqamli o’yinlar o’quvchilarni darsga faol jalb etadi. Masalan, “So’z top”, “Kim topqir?”, “Mantiq zanjiri” kabi o’yinlar bolalarda ijodiy mushohada yuritish, topqirlik va tahliliy fikrlashni shakllantiradi.

3. “Storytelling” (Hikoya tuzish) texnikasi – o’quvchilar o’z hayotidan, ertaklardan yoki o’qigan matnlardan ilhomlanib, yangi hikoya yaratadilar. Bu usul nutqni rivojlantiradi, obrazli fikrlashni kengaytiradi va o’quvchini mustaqil ijodiy izlanishga undaydi.

4. Tasviriyl faoliyatni integratsiya qilish – darslarda rasm chizish, qo’shiq aytish yoki kichik sahnalar qo’yish orqali mavzuni mustahkamlash o’quvchining hissiy va estetik qobiliyatlarini rivojlantiradi. Bu jarayon bolaga o’zini erkin ifoda etish, o’z ijod mahsulini qadrlashni o’rgatadi.

5. “Muammoli topshiriqlar” metodi – o’quvchilarga aniq javobi bo’lmagan savollar berilib, ularning o’z fikri asosida yechim topishi talab etiladi. Masalan: “Agar siz o’qituvchi bo’lsangiz, darsni qanday o’tkazar edingiz?” Bu o’quvchini mantiqan o’ylash va ijodiy qaror qabul qilishga o’rgatadi.

6. Guruhli va jamoaviy ishlash – o’quvchilar kichik guruhlarda birgalikda ishlaganda, fikr almashish, bir-biridan o’rganish, muammoga turli burchaklardan qarash imkoniga ega bo’ladi. Guruhli ish jarayonida o’quvchi o’z g’oyasini ilgari suradi va uni himoya qilishni o’rganadi. Ijodiy faollikni rivojlantirishda o’qituvchining ruhlantiruvchi va yo’naltiruvchi roli juda katta. O’qituvchi har bir boladagi kichik yutuqni qadrlashi, ularni rag’batlantirishi va ijodiy muvaffaqiyatlariga ishonch uyg’otishi lozim. Shundagina bola o’zini erkin his qiladi va yangi g’oyalarni yaratishga intiladi. Shunday qilib, ijodiy faollikni rivojlantirish bu faqat san’at yoki adabiyot darslarining vazifasi emas, balki har bir fan o’qituvchisining asosiy maqsadi bo’lishi zarur. Chunki ijodkor o’quvchi – kelajakda yangilik yarata oladigan, tashabbuskor va mustaqil shaxs demakdir.

Boshlang’ich ta’limda zamonaviy texnologiyalarni joriy etish natijalari va samaradorlik tahlili. Boshlang’ich ta’lim tizimida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish o’qitish sifatini oshirish, o’quvchilarning faol ishtirokini ta’minlash va ularning mustaqil, ijodkor shaxs sifatida shakllanishiga xizmat qiluvchi muhim omildir. So’nggi yillarda ta’lim jarayoniga interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya vositalari, elektron darsliklar va o’yin texnologiyalarini qo’llash orqali o’quvchilarda o’zlashtirish darajasi hamda motivatsiya sezilarli darajada oshgani kuzatilmoqda. Zamonaviy texnologiyalarni qo’llash natijasida quyidagi ijobiy o’zgarishlar kuzatiladi:

1. Ta’lim jarayonining faollashuvi – ilgari o’qituvchi markazida bo’lgan darslar endilikda o’quvchi markaziga o’tdi. Har bir bola darsda faol ishtirok etadi, savol beradi, fikr bildiradi, muhokamada qatnashadi. Bu esa bilimlarni mustahkamroq o’zlashtirishga olib keladi.

2. O’quvchilarda mustaqil fikrlash va tahlil qilish qobiliyatining oshishi – zamonaviy metodlar, xususan, “Muammoli o’qitish”, “Klaster”, “Debat”, “Insert” kabi usullar o’quvchilarning fikrlash jarayonini chuqurlashtiradi. Natijada ular tayyor javobni emas, balki mantiqiy xulosani o’zlari topishga o’rganadilar.

3. Ijodiy faollik va motivatsiyaning kuchayishi – axborot texnologiyalari yordamida tashkil etilgan darslar (masalan, interfaol o’yinlar, virtual mashg’ulotlar) o’quvchilarda darsga bo’lgan qiziqishni oshiradi. Dars jarayonida “Kahoot”, “Quizizz”, “Wordwall” kabi platformalardan foydalanish o’quvchilarni raqobatga, faollikka va izlanishga undaydi.

4. Ko’rgazmalilik va amaliy o’zlashtirishning ortishi – multimedia vositalari, video taqdimotlar va interfaol doskalar orqali mavzularni tushuntirish

o'quvchilarning vizual idrokini kuchaytiradi. Ayniqsa, murakkab mavzularni ko'rgazmali tarzda o'rganish bolalarga tushunishni osonlashtiradi.

5. Kommunikativ ko'nikmalar rivoji – guruhli ishlar, jamoaviy loyihalar va rolli o'yinlar orqali o'quvchilar bir-biri bilan muloqotda bo'lishni, fikrini aniq ifoda etishni, tinglash va hamkorlikni o'rganadilar. Bu ko'nikmalar keyingi bosqichlarda muvaffaqiyatli ta'lim olish uchun asos yaratadi.

6. O'qituvchi faoliyatining samaradorligi oshadi – zamonaviy texnologiyalar o'qituvchiga darsni rejalashtirish, o'quvchilar bilimini nazorat qilish va natijalarni tahlil qilishda qulaylik yaratadi. Shuningdek, o'qituvchi dars jarayonini individuallashtirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Biroq, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish jarayonida ba'zi cheklovlar va muammolar ham mavjud.

Masalan: ayrim maktablarda texnik vositalarning yetishmasligi;

o'qituvchilarning raqamli savodxonligi pastligi;

interfaol darslarni tashkil etish uchun vaqtning cheklanganligi. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun o'qituvchilarni malaka oshirish dasturlariga jalb etish, ta'lim muassasalarini texnik bazasi bilan ta'minlash, darsliklarni multimediali formatda yangilash muhim ahamiyat kasb etadi. Umuman olganda, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llashning samaradorligi quyidagi ko'rsatkichlar orqali namoyon bo'ladi, o'quvchilarning fanlarga qiziqishi oshadi, bilimlarni eslab qolish darajasi yuqorilaydi, o'quvchilarning mustaqil fikrlash, tahlil qilish, ijodkorlik va muloqot ko'nikmalari shakllanadi, o'qituvchining mehnati yengillashadi va natijadorligi oshadi. Demak, boshlang'ich ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish bu nafaqat ta'lim sifatini oshiruvchi vosita, balki o'quvchini kelajakda mustaqil fikrlovchi, yangilik yaratuvchi shaxs sifatida tarbiyalashning muhim sharti hamdir.

Xulosa va tavsiyalar: Boshlang'ich ta'lim bosqichida o'quvchilarda mustaqil fikrlash va ijodiy faollikni rivojlantirish ta'limning asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi. Tadqiqotlar va amaliy tajriba shuni ko'rsatadiki, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar va axborot-kommunikatsiya vositalari dars jarayonini faollashtiradi, o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi hamda ularning tafakkur salohiyatini kengaytiradi. O'quvchilarda mustaqil fikrlashni rivojlantirish uchun darslarda faqat tayyor bilimlarni berish bilan cheklanmaslik, balki muammoli vaziyatlar yaratish, ijodiy topshiriqlar berish va ularni tahlil qilish imkonini yaratish muhimdir. Shu orqali o'quvchi o'z bilimini mustaqil ravishda amaliyotga tadbiq etish, xulosalar chiqarish va yangi g'oyalar yaratish ko'nikmalarini shakllantiradi.

Tavsiyalar: 1. Interfaol metodlardan keng foydalanish – “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Debat”, “Rolli o'yinlar” va “Sinkveyn” kabi metodlar o'quvchilarning fikrlash va ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

2. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini tatbiq etish – “Kahoot”, “Quizizz”, “Wordwall” va boshqa interfaol platformalar o’quvchilarning darsga qiziqishini oshiradi, bilimlarni mustahkamlashga xizmat qiladi.

3. Ijodiy topshiriqlar va loyihaviy ishlarni joriy etish – o’quvchilarning erkin fikrlashini rag’batlantiradi va mustaqil qaror qabul qilish ko’nikmalarini shakllantiradi.

4. O’qituvchilarning malakasini oshirish – pedagoglar zamonaviy metodlar va texnologiyalarni samarali qo’llash bo’yicha muntazam o’quv kurslarida ishtirok etishlari lozim.

5. Individual yondashuvni ta’minlash – har bir o’quvchining qobiliyatini inobatga olgan holda darsni rejalashtirish, ularning zaif va kuchli tomonlarini aniqlash muhimdir.

6. Ota-ona va ijtimoiy muhitni jalb etish – o’quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish jarayonida ota-onalar va jamiyat qo’llab-quvvatlashi zarur. Ushbu tavsiyalarni amaliyotga joriy etish orqali boshlang’ich ta’limda o’quvchilarning mustaqil fikrlash, ijodiy tafakkur va muammolarni hal qilish qobiliyatlari sezilarli darajada oshadi. Shu bilan birga, ta’lim jarayoni sifatli va samarali bo’lib, o’quvchilar kelajakda mustaqil, bilimli va ijodiy shaxs sifatida shakllanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO’YXATI:

1. Abdullayev, M. (2020). Boshlang’ich ta’limda interfaol metodlar va ularning samaradorligi. Toshkent: O’qituvchi nashriyoti.

2. Qodirov, S. (2019). Pedagogik texnologiyalar va zamonaviy ta’lim usullari. Toshkent: Fan va ta’lim nashriyoti.

3. Rasulov, A. (2021). Boshlang’ich sinf o’quvchilarida mustaqil fikrlashni rivojlantirish metodlari. Toshkent: Ma’naviyat nashriyoti.

4. Karimova, N. (2020). Ijodiy faollikni oshirishning pedagogik asoslari. Toshkent: O’qituvchi nashriyoti.

5. Xolmatov, T. (2018). Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini ta’lim jarayoniga tatbiq etish. Toshkent: Ta’lim nashriyoti.

6. Yusupova, D. (2019). Boshlang’ich ta’limda o’quvchilarning motivatsiyasini oshirish usullari. Toshkent: Ilmiy nashriyot.

7. Ismoilov, B. (2021). Zamonaviy pedagogik texnologiyalar yordamida darslarni samarali tashkil etish. Toshkent: O’qituvchi nashriyoti.